Пов'язані Любов'ю
Людмила Когут

У житті все побудовано на любові. У своему творі авторка не вигадуе нових слів кохання, а вміло поеднуе відомі вам слова, і вони починають говорити до вас та примушують тремтіти й ваше серце. Вона швидко вводить вас у вир чужих почуттів. Розповідае про це цікаво, незвично та захоплююче, і ви, непомітно для себе, переймаетесь іі героями і хворіете іхнім коханням. Авторка ненав’язливо намагаеться зачепити ваше серце за живе і сокровенне. Показуе дивовижні поривання душі і просить вас іх відчути і пережити, збагнути всю силу любові і по-іншому подивитися на життя та прекрасний навколишній світ. Вона підводить вас до того, щоб ви не поспішали засуджувати інших, а уважно заглянули в «храм своеі душі» і зробили іспит власноі совісті, а потім побачили людей навколо себе і себе серед них… Закликае: «Простягніть руки і серця один до одного, станьте добрішими і терпимішими, радійте кожному дню життя, кохайте і будьте коханими».

Людмила Когут

Пов'язані Любов'ю

…У житті все побудовано на любові. У своему творі авторка не вигадуе нових слів кохання, а вміло поеднуе відомі вам слова і вони починають говорити до вас та примишують тремтіти й ваше серце.

Вона швидко вводить вас у вир чужих почуттів. Розповідае про це цікаво, незвично та захоплююче, і ви, непомітно для себе, переймаетесь іі героями і хворіете іхнім коханням. Авторка ненав'язливо намагаеться зачепити ваше серце за живе і сокровенне. Показуе дивовижні поривання душі і просить вас іх відчути і пережити, збагнути всю силу любові і по-іншому подивитися на життя та прекрасний навколишній світ. Вона підводить вас до того, щоб ви не поспішали засуджувати інших, а уважно заглянули в «храм своеі душі» і зробили іспит власноі совісті, а потім побачили людей навколо себе і себе серед них… Закликае: «Простягніть руки і серця один до одного, станьте добрішими і терпимішими, радійте кожному дню життя, кохайте і будьте коханими».

Частина перша

Зрізана квітка

Я дуже тяжко Вами відболіла.

Це все було як марення, як сон.
Любов підкралась тихо, як Даліла,
А розум спав, довірливий Самсон.
Тепер пора прощатися нам. Будень.
На білих вікнах змерзли вітражі.
І як ми будем, як тепер ми будем?!
Такі вже рідні, і такі чужі.
Ця казка днів – вона була недовгою.
Цей світлий сон – пішов без вороття.
Це тихе сяйво над моєю долею! —
Воно лишилось на усе життя.

Ліна Костенко

Коли Анця була дитиною, а потім і підлітком, ії завжди переслідували суперечливі думки про свое село. Настроеність ії думок та хвилюючі почуття, які заволодівали нею, здебільшого залежали від пори року – наскільки вона його любила влітку, настільки ж ненавиділа взимку. Коли ж виросла, ставлення до свого рідного гнізда значно змінилось, як, зрештою, і саме село та життя в ньому. Але усе це буде значно пізніше, а поки що…

Не могла натішитися мальовничим краевидом довкола… Особливо восени. Скільки сягало ії спостережливе око, скрізь були предковічні безмежні гори, вкриті столітніми синіми смереками та недосяжними лісами, вбраними у дивовижний різноколірний одіж: зелений, червоний і жовтий, який заворожував своею невимовною красою. А там, удалині, серед недоступних грегідних шпиць, як у них у селі називали скелясті верхівки гір, світло-золотистими плямами грілися до гарячого гірського сонця величезні полонини з незліченними стіжками пахучого сіна.

…Їхня хата, побудована ще маминим татом, стояла на самому узліссі біля підніжжя гори. Звідти весело чюрів потічок, співаючи свою одвічну неперервну пісню та легенько і безтурботно перекочуючи маленькі хвилі через каміння, щедро нагріті сонцем. Дідо зробив тут потужну кам'яну греблю, яка по-господарськи терпляче збирала цілющу джерельну воду в невеличке мілке озерце. Теплою літньою дниною діти із задоволенням хлюпались у цій лагідній купелі, а іхня мама, Богдана, прала білизну і одяг, який потім розкладала на великі камінні валуни. Одяг швидко висихав на них і не було потреби його прасувати, гарячий камінь вправно робив свою справу.

Унизу лежало село, яке важко було назвати одним поселенням. Хати сумно розсипалися далеко одна від одноі, це були швидше невеликі хутірки серед гір.

З давніх-давен гуцули-сусіди жили відокремлено і мали своі «посидки» – хати з великими господарськими будівлями, які тут називалися «гражди». Зводили іх з коленого, ви- гиблюваного дерева, і покривали дошками – драницями. У кожного газди за хатою були «кліті» – комори для перехову одягу та харчів, а далі прибудовані стайні – «колешні» для худоби й овець. Довкола усього «посидку» зазвичай була висока огорожа з піддашшям на господарське знаряддя. Уся будівля виглядала, мов замкнене подвір'я своерідноі дерев'яноі фортеці, яка мае тільки ворота і фіртку. А затім увесь цей «ша- лас», як називали тут хату, обіймала простора «царинка» –

обгороджений грунт недалеко оселі для сіножаті та випасу худоби. Тут же була й криниця, як її називали «жолобець».

Людей-горян в одну спільноту об'єднувала лише церква, яка також була обіч гори, і сільський цвинтар, що зручно приліг біля церкви. На ньому споконвіку мирно спочивали пращури цих селян.

У ріку стікалися всі потічки, народжені чистими джерельцями високо в горах. Вони безвідмовно несли свої маленькі води в загальний швидкий і потужний гірський вир, який весною, коли танули сніги, ставав великою небезпекою обійстям, що тулилися біля ріки. Тоді «бадіка», як називали тут голову родини, потерпав зі страху, не спав ночами і все чекав біди. Так було доти, доки вода в ріці не спадала. І знову господарі розбезпечувалися до наступної негоди. Цей неспокій був у них з року в рік, і що більше світліли гори від зрубів дерев, то частіше загроза чатувала на селян від швидкого гірського потоку.

…А не любила Анця своє село в дитинстві за сумне життя в ньому.

І мала повну рацію…

Бо було воно високо в горах, далеко від інших поселень, і завжди малолюдним, особливо взимку.

Школи та фельшерського пункту в ньому не було, тому горяни намагалися не хворіти, що не завжди виходило. Як ставалися такі прикрі випадки, то лікувалися вдома, щоб смерть не застала їх зненацька у важкій далекій дорозі до районної лікарні. Старші жартували:

– Маю грижу, лежу. Не свідім чи й доіду, лежа допантруе. Мо, недалекі гони нагабити мене на гостинці до шпиталю…

Що просто означало:

– Маю гризоту, хворобу. Не відаю, чи й доіду. Хвороба доконае мене, може, вже близька смерть застане мене на шляху до лікарні…

Та щоб не віддати Богові душу від нежиті – лікувались у моші (баби-знахарки і повитухи), а коли вже було не до витримання – сідали на фіру (підводу), а пізніше вже й на машини і їхали до району в лікарню.

Молодь підкепковувала з мови старших, бо говорила трошки інакше. Навчання у школі і спілкування з людьми на чужих теренах поза селом накладало на іхній говір інакший акцент, замішаний на складових чужих мов.

Єдиний цивілізований шлях, що з'єднував цих селян із великим Божим світом, – дорога в горах, вимощена гравієм.

За час дощової осені та довгої мокрої весни гравій устигав повністю увійти у м'яку землю, і селяни щороку вперто досипали його зверху, щоб по зробленому наново кам'яному шляху можна було дістатися до асфальтованої дороги, яка вела до району. Легковою машиною по цій дорозі з різно-розмірного гравію, намитого з іхньої ріки, весною годі було проіхати, хіба що вантажівкою, яка за кілька поіздок утрамбовувала нове каміння в

землю і потім уже засухо можна було пересуватися по ній і якимось старим легковиком- драндулетом, якого не було шкода. При русі машини каміння відлітало вбік і так голосно стукало в дно автомобіля, що пасажири аж зіщулювались: здавалося, каміння от-от проб'е днище і поранить когось із присутніх. Автобус також курсував у село, але за дивним розкладом – тричі на тиждень. Зранку виїжджав із району і після обіду повертався із села у зворотному напрямку.

Селяни нікому не жалілись і раділи й такій комунікації, хоча часто автобуса не було й тижнями, бо рух цього транспорту напряму залежав від погоди і стану намощеної гравієм кам'яниці.

До асфальтованої траси можна було дістатися й іншим, коротшим шляхом, але для цього треба долати гірський перевал пішки. Селяни робили це вкрай рідко, хіба що за великої потреби.

Як не дивно, але взимку зв'язок із містом був кращим. Село високогірне, сніг випадав рано і лежав дуже довго, і тоді селянам у пригоді ставали коні, запряжені в сани. У неділю по полудні дітей, закутаних у теплі коци-ліжники і кожухи, батьки по черзі відвозили в районну школу-інтернат, в якій школярі з навколишніх маленьких сіл перебували по два-три тижні, бо додому нічим дістатись. І так виходило, що діти при живих батьках почувалися сиротами, зате навчались у школі.

…Свого тата Анця не знала, у селі її обзивали по- різному. Хто знайдухом, інші – байстрючкою або копилюч- кою. Спочатку вона не розуміла, що це таке, бо в мами було ще двоє дітей, яких усі називали тільки на ймення. Вони були старші від неї і говорили, що іхнього тата звали Василем. Анця його ніколи не бачила і лише чула, що брат і сестра також не бачили його давно, з того часу, як народилася вона. Тоді, в дитинстві, вони вважали її винуватицею того, що іхній тато пропав.

У дитячій ґіловці Анці ніяк не вкладалось, як міг пропасти здоровий дорослий дядько. Це ж не маленька дитина, яка десь заблукала і загубилась. З часом вона зрозуміла все…

До її народження мама зі своїм чоловіком Василем жили як усі люди з іхнього гірського краю: раненько вставали і вправно господарювали. Весною, літом і восени Богдана низько вклонялася землі і поралася на городі. Молоде подружжя ходило біля худоби, косило сіно і ретельно шпарувало все на зиму: харчунок для себе і для худобини, без якої вони не уявляли життя.

І в той же час, у них по-сусідству, за високими синьо- зеленими горами і далеким обрієм був великий і дивовижний світ з обчислювальними машинами, космічними кораблями і складними сучасними технологіями. А в них у селі все залишалося так, як було століття і більше тому. Тут життя безжалісно завмерло, мов дитя в материнській утробі. І навіть хитромудрі антени, які місцеві господарі дбайливо почіпляли на високі труби на дахах своїх осель, не зуміли урізнобарвнити та звеселити іхне життя, бо не завжди могли «зловити» якісний телевізійний сигнал і довести горянам вісті про цікавий життєвий простір за тим важкодосяжним гірським перевалом…

Телевізори в хатах були більше для декору, ніж для користі. Бо тільки в ясні сонячні дні на екрані висвічувалося гарне зображення без ненависних білих сніжинок, які за негоди не сходили з екранів телевізорів і постійно псували настрій і нерви глядачів і не додавали гумору до місцевого одноманітного життя.

Телефон – один на все село. Він гонорово оселився в сільській раді і тільки головуючий там довгі роки вуйко Стефко мав право користуватися цим засобом цивілізації без жодних перешкод і обмежень. Інші повинні були отримати його дозвіл на доступ до цієї «панацеї зв'язку» з усім навколишнім світом.

Пошту їм привозили з іншого села і старалися під- лаштувати так, щоб вона надходила разом із пенсією. іхати за нею спеціально в таку далечінь не було кому, а поштар розвозив її тоді, коли вважав за потрібне або коли було якесь термінове повідомлення, як говорили у них у селі – «шпарке віданечко».

Там же, біля сільради, стояв невеликий склеп. Крамницею чи магазином назвати його тяжко. Це була торгівельна точка, розміщена у старій критій металевій вантажівці, до якої по прироблених сходах піднімалися покупці, щоб вибрати все необхідне. Перелік товарів тут – досить обмежений.

Таким пам'ятала свое село маленька Анця. Вона чула від мами, що колись давно, ще за радянськоі влади, до них у село приїздив пересувний клуб-кінотеатр, який показував фільми на спеціальному білому простирадлі. У день приїзду кіно усі селяни збирались у когось на подвір'і і на стіні розвішували той білий екран.

У селі кожен мав свою територію та пасовисько, які відділяли газду від газди великим прикордонним каменем. Цей камінь називали «хітар». Це і була межа. Землі були поділені ще іхніми прадідами. Так і переходили з покоління в покоління, від господаря до господаря. Біля оселі ставили невисокі плоти, плетені з лішини, якої навколо було вдосталь. Ці тини обгороджували землі під городи, а для худоби були зведені невеликі загони із збитого дерева. Городи та худоба проглядалися здалека, мов на долоні, – приховувати не мали що.

Ліс був державний, називали його «камеральний ліс», а сіножать і пасовиська для худоби спільні – людські. Між односельцями ніколи не було сварок за землю, бо людей було мало, а гори та полонини – неоглядні, коси собі та заготовлюй сіна скільки хочеш, було б тільки кому це робити і для кого, та щоб вистачило здоров'я на ці роботи. У них ніколи не було колгоспу, бо не було полів. Було тільки лісове господарство, в якому тепер з іхнього села ніхто не працював. Ліси на горах навколо них – як велике зелене море, з безліччю дерев, які, напевно, ніхто б не міг порахувати.

Селяни здавна вирощували для себе городину. Сади тут росли погано, зате лісових ягід, горіхів та грибів було вдосталь для всіх. Достатньо було вийти з хати, і у траві знаходили червоні та пахучі суниці, солодкі афини, як вони називали чорниці. А що вже грибів!!! іх іли щодня і вони заміняли м'ясо, яке на столах бувало зрідка.

Улітку мала Анця була вільною у своїх пересуваннях по селу. Вона, мов яскравий метелик, літала поміж сусідів та іхніх дітей і знала всі новини і плітки, які потім жваво переповідала своїм мамі та бабусі.

– А тітка Дарка, ота, що живе вдолині біля ріки, повідала, що приіхали наші сільські хлопці, які були на заробітках у москалів у Москві, – Анця не переставала тріщати і питання сипалося за питанням, як горох із торбинки:

– Мамо, а що таке заробітки і що це таке – Москва і москалі?

Анця дуже часто чула ці незрозумілі ій слова, та старші не квапились ій це пояснювати, бо не вміли або й не хотіли…

Молоді чоловіки з гірських сіл із давніх-давен іздили на заробітки на чужі землі, як говорила про це та ж сама тітка Дарка: «Так було і до советів, і при советах, і тепер, після советів, також».

Сільські жінки, коли в неділю поверталися із церкви, тільки про це й вели бесіду:

– Наші хлопи мусять десь іхати, хочуть вони того чи ні. Бо що будуть тут-ка робити? Де будуть працювати? То й ідуть у Москву. От мій Петрусьо знову збирається. Я ніц і не кажу йому. Най собі іде. Сіна на зиму корові та коням настачив! Свиням бураків та ріпи також! Що ще треба? Я й сама допантрую (догляну) свою худобину.

– Йой, а може б, і мій Іван з ним поіхав? Бо там-ка, де він будував, уже скінчилась угода. Поговори зі своім…

– А мій Гнат збирається іхати на «мадяри».

– Куди-куди?

– Ну на «мадяри» – в Угорщину. Там також е наші люди. Працюють.

– Усе-таки ліпше зараз, при незалежній. От дивіться, колись нарід іздив на заробітки тільки по наших землях, а тепер ідуть і за кордон!

– Йой, та що ви таке кажете: «Ліпше!» Та яке воно, «до бісової матері, ліпше». Та краще най хлопи вдома лишаються та працюють тут, бо ми живемо, як удовиці при живих чоловіках, а наші діти – гей би сироти! То яке ж воно «ліпше»?!

Але безгрошів'я і сільська нудьга гуртували людей докупи і чоловіки-односельці мандрували світами, де будували дачі та замки новітнім володарям світу: українцям і росіянам, полякам та угорцям, італійцям і грекам. Пришпарувавши докупи сяку-таку копійчину, заробітчани приіздили додому в рідне село, де спочатку завзято працювали, щоб наступного разу безжалісно залишити свою родину і знову з радістю чкурнути в далечінь. іхне життя мало певну циклічність – робота на чужині, праця на малій батьківщині, відпочинок у родині, любов після довгої розлуки і, як наслідок цього палкого кохання, – народження нового життя. Сім'і горян здебільшого були багатодітними.

Мама Анці, Богдана, не встигла народити багато дітей від свого чоловіка, бо була ще зовсім молодою. Як і всі її подруги, вона рано накрила голову очіпком і пішла до шлюбу в сімнадцять років. Офіційно розписалась у сільській раді значно пізніше – у двадцять. Бо в цьому часовому проміжку її шлюбного життя подружжя зовсім мало часу було разом. Проте Богдана встигла народити сина, потім майже рік її Василь заробляв гроші на чужині і їй не було з ким розписатись у іхній сільраді. Після повернення додому Василь нічим не відрізнився від інших і поміж роботою по господарству зумів налюбити собі другу дитину. Коли ж приїхав додому наступного разу, то дружина подарувала йому й донечку. Найгірше, що було в іхній молодій родині, що бавила і виховувала дітей вона самостійно, а її чоловік бачив своїх нащадків лише коли навідувався додому.

Так сталось, що після народження другої дитини Василь не приїздив додому майже три роки, тільки писав короткі листи та своїми товаришами по праці передавав родині гроші… Та гроші грошима, а життя йшло своїм шляхом, і нічого його зупинити не могло… І коли він повернувся додому, то його спіткала прикра новина – дружина привела на світ ще одну донечку – Анцю, яка не була і фізично не могла бути Василевою дитиною.

У родині зчинилася гучна сварка. Бійки не було. Василь ображено забрав власні небагаті пожитки та й переїхав до своїх батьків на другий кінець села. А потім залишив і іх. Довгі роки ніхто про нього і не чув. Він як у воду канув…

Ще коли Богдана була дівчиськом, до них щоліта на кілька тижнів приїздив із міста молодий викладач університету разом із дружиною та сином, який мав хворі легені. Лікарі радили дитині відпочивати літом у горах, їсти суниці, чорниці і дихати на повні груди смерековим духом. Городяни приїздили саме сюди, бо природа тут виглядала, мов молода цнотлива недоторкана наречена. Приїжджі почувались як у раю. І не дивно, бо тільки відпочивали… Ніколи не спробували важкої сільської праці, не бачили і не відчули, як тут тоскно бувае восени, коли з неба студеними батогами падають холоднющі і неприемні затяжні дощі і на душі стае так само пекельно сумно, як за вікном. І ця безрадісна осіння мжа за склом ще більше посилює сердечну тугу за коханим, який поіхав далеко і залишив свою родину. А важкі думки табунами диких коней знову й знову гарцюють у згорьованій душі і витоптуюсь залишки теплих почуттів…

Але хіба гостям це треба знати? Вони приїздили сюди, щоб бачити красу величних гір, дихати чистим повітрям і насолоджуватися прекрасним життям у цьому мальовничому куточку.

…Мама Богдани готувала гостям смачні гуцульські страви, іхній малий синочок до несхочу ів гірський мед, пив свіже сільське молоко та дзьобав прямо з травички солодкі ягоди. І ці кілька тижнів почувався мов у казці. Так воно і було… І тривало це кілька років.

Коли Богдана вийшла заміж, мама і тато поставили молодятам новий зруб із дуба. Нанашко, тобто хрещений тато Богдани, працював у лісництві і виписав ім дерево на хату як для своіх: «Хижа мае стояти віки! Дуб аж дзвенить, такий сухий і гарний!»

Хату складали всім селом, бо в горах не було піднімальних кранів, і навіть найкращий газда, коли будувався, не міг обійтися без допомоги близьких та сусідів.

Богдана не раз згадувала ті веселі часи з молодим чоловіком у новій хаті. Тоді вона була ще зовсім дівчиськом і надіялась прожити довге і щасливе життя у шлюбі. Мріяла щось змінити навколо себе…

Вона була одиначкою у своїх батьків, що було великою рідкістю в цих краях. Зростала, як квітка у хорошому грунті, вчасно нагодована, гарно вбрана, завжди доглянута. Вчилась, як усі діти з її села, у школі-інтернаті, де потім навчались і її діти.

Учителі радили батькам:

– Віддайте Данусю в місто вчитись, вона здібна і хороша учениця.

Але не судилось… Вона закінчила лише восьмилітку і повернулася додому.

Минули довгі роки, а вона все згадувала умовляння мами і тата:

– Данусю, дитинцю, та ти ж у нас одненька. Ну що тобі робити в місті? Поки вивчишся, то тільки намордуешся: ні жити немае де! Та й іздити! Йой же, як далеко! І ми не зможе- мо до тебе приїздити також, ти ж знаеш – у нас господарка. Та для кого ж ми настарались усього? Та й худобину ж тримаемо! От вийдеш у селі заміж, та народиш діти і будеш жити, як усі люди. Ми замірились тобі й хижу нову поставити, не будеш тулитися у невістках та й з нами також. Будеш самостійною господинею! Ми тобі й діти допоможемо бавити.

Батьки залякали її великим містом і тими труднощами, які чатуватимуть на неі за кожним кутом. Та її не треба було лякати, вона і сама боялася цього велелюддя й гаму. Зі школи їх возили на екскурсію у велике місто, і Богдана увесь час так боялася відстати і загубитися між тих кам'яниць, що не відходила від учительки ні на крок і з усією силою трималась за ремінець її сумки.

Потім учителька порадила батькам:

– З Данусею слід кілька разів поіхати окремо та поводити її і показати всю велич і красу цього старовинного міста, по бруківках якого ходили галицькі королі, князі та інший знаний люд…

Але зробити цього не було кому. Її тато, Микола, ненавидів це місто, на що мав вагомі причини. Та й, крім того, добрим батькам Богдани увесь білий світ закрила господарка: корова, коні, свині, городи та сіно. Вони прожили свое життя тут, серед високих гір, і ім будо достатньо цього життевого простору, вони думали, що іхній дитині цього буде досить також. Але вони помилились…

Богдана слухняно залишилась у селі. Удень допомагала батькам по господарству, а коли сонце йшло відпочивати, дівувала, як усі дівчата. Довго парадилася (наряжалась) і збиралась із подругами на кладку біля

ріки, де голосні дівки заводили своїх пісень, на які під вечір приходили і сільські легіні (парубки):

Чом ти не прийшов, як місяць зійшов,
Як я тебе ждала?
Чи коня не мав, чи стежки не знав,
Мати не пускала?
– І коня я мав, і стежку я знав,
І мати пускала,
Найменша сестра, бодай не зросла,
– Сідельце сховала.
А старша сестра сідельце знайшла,
Коня осідлала.
– Ой ідь, братику, до дівчиноньки,
Котра тебе ждала.
– Тече річенька невеличенька,
Схочу – перескочу.
Ой оддай мене, моя матінко,
За кого я хочу.

І так сталось, що у свої сімнадцять вона спізнала всю повноту примарного жіночого щастя і побралась із Василем, який був від неі старший, відслужив армію, іздив на заробітки і вже мав певний життевий досвід. Його флетівня, як називали парубоцтво в них у селі, було досить довгим і він майстерно привів до шлюбу чисте дитя. Василь був іі першим захопленням, але, як з часом вона зрозуміла, зовсім не іі коханням.

…Півроку після іхнього весілля Василь знову поіхав на заробітки. За якийсь час у новій хаті Богдани зупинились іхні постійні гості з міста. Батьки нарадили ім пожити в дочки, щоб ій не було так тоскно, та й хата в неі була нова й більша. Богдана втішилась, бо добре знала цю родину. Ігор, так звали викладача університету, мав дуже приемну і веселу вдачу, весь час жартував і піднімав усім настрій. Його дружина, Віра, – на кілька років старша від нього, завжди виважена і серйозна, постійно зупиняла його в жартах, і між ними часто виникала дружня перемовка. іхній син Назар – такий самий веселун, як і його тато. Богдана не мала часу з ними нудьгувати, бо зі самого ранку чула веселий сміх Ігоря і Назара та Вірине буркотіння. Гостювали вони в Богдани майже три тижні, а коли поіхали, вона відчула за ними легкий сум. Невдовзі зрозуміла, що вагітна. І коли наступного року вони приіхали в гори, іі первісткові синочку було вже п'ять місяців.

Гості знову зупинилися в Богдани і Василя, бо він у той час уже був удома. Ігор із сім'ею пропадав у горах, зранку вони снідали, а потім ішли на полонини, збирали ягоди і гриби. Пізніше Ігор ретельно іх переглядав і чистив, а Віра нанизувала на нитку і сушила. іхній син Назар хлюпотівся в озерці, утвореному з гірського потічка. Богдана приймала іх як родину. Усі були задоволені: молоді господарі отримували зайву копійку і приемне цікаве товариство, гості мали гарний і в той же час зовсім дешевий відпочинок.

Богдана також смачно готувала. Ну що ще потрібно «міс- тюхам», як вона іх називала, які живуть у місті і харчуються з магазину та не знають смаку

справжнього молока, сиру, масла та яйця? Назар уже не виглядав на хворобливого хлопчика, яким був колись, коли вони приїхали в гори вперше.

Минув іще один рік… Знову приїхали міські гості. У Богдани вже проглядав кругленький животик, вона трохи набрала тіла і виглядала просто чудово, що й зауважив Ігор:

– Гуцулочко наша, на тебе приємно подивитись, виглядаєш прекрасно! Богданко, тобі на користь вагітність, ти із сухореброго дівчиська перетворилась на звабливу жіночку.

Мама Богдани допомагала ій по господарству та біля внука. Вона була щасливою і втішеною, бо ії заповітна материнська мрія збулась – дочка вийшла заміж, живе поряд, має дитину, при надії – чекає на другу дитину. Ну що ще потрібно? Уже ввечері, коли гості відпочивали, а Богдана вкладала свого маленького сина спати, мама багатозначно зауважила:

– Ігор дивиться на тебе інакше, ніж колись.

– Мамо, не вигадуйте! Він має дружину, пощо йому на мене зиркати! То вам здалось!

Наступні три тижні промайнули, як один день. Гості поїхали, а Богдана геть засумувала, згадувала свого чоловіка, порівнювала його з міським гостем і, як не прикро, віддавала перевагу Ігореві.

…На Різдвяні свята приїхав Василь, а на Йордань вона привела на світ донечку. Пологи минули легко, бо була спрацьованою і фізично сильною. Чоловік побув удома кілька місяців і знову поїхав. Як не благала вона його залишитись, він не послухав… Добре, що перед самим від'їздом вмовила його піти в сільраду розписатись, бо діти офіційно росли безбатченками, хоча в реальному житті вони такими і були – Богдана правила ім і за маму, і за тата.

У повсякденних турботах минали дні, наступила весна, потім літо. Мама і тато, як колись і обіцяли, були першими порадниками і помічниками в дочки. Онуки – цілком під іхньою опікою, та й господарство дочки також було в іхніх надійних руках. Мама бідкалась татові:

– Ну от скажи, пощо Василеві там сидіти, ми ж допомагаемо ім. Та най би вертав додому, діти ж дрібнюсінькі. Та й Дану ся ж зовсім молода, та ій хлопа тре, а не гроші! Піду до свахи, най пише Василю, щоб вертав додому.

Але зять не приїздив, і тільки час від часу передавав гроші, які Богдані були не в радість…

Знов настало літо, і, як завжди, на початку серпня приїхали міські гості. Богданка чекала іх приїзду з радістю, яку вона глибоко затаіла у схронах своеі одинокоі душі:

– Назарко, та як же ти гарно виріс! Ігоре і Віро, раді вас вітати…

Радість ії була щирою. Ігор добре це розгледів. Як не ховала вона свої великі карі очі, він це прочитав у них.

Дні у відпочивальників були такими, як і колись. Вони збирали ягоди, засмагали, Віра сушила лікувальні трави, гриби і раділа сонцю і життю. Назарко бавився із малечою Богданки, хлюпались в озерці. Усе було, як і завжди. Але серце Богдани нашіптувало зовсім інше, усе помінялось… Вона закохалася в Ігоря, і зараз відчула, що сталося це давно. Може, якби поряд був її чоловік і вона постійно відчувала його любов, то не дозволила б дружнім почуттям до Ігоря перерости в кохання. Але Василя не було, і вона перестала почуватися жінкою, бо насправді нею і не була. За час шлюбу Богдана тільки перші півроку була коханою дружиною, потім її чоловік поїхав. І пізніше, коли навідувався додому, то це були зовсім короткотермінові відвідини, за час яких він лише встигав її знову зробити матір'ю. Він не мав часу навчитися любити її і приносити радість її тілу, в нього це виходило як виконання шлюбного обов'язку. А Богдана ж дорослішала, в неї просиналась кожна клітинка її жіночого єства, їй хотілося повноцінної любові, якої він їй не давав. Це була її проблема, вона була незадоволена ним як чоловіком і коханцем. Він, вважаючи, що ощасливив її своїм коханням, безтурботно і миттево засинав, а вона лежала поруч, зітхала, переверталась з боку на бік і від неї тікав сон. Та тоді вона ще не була в тому віці, щоб сміливо і відверто розповісти йому про свої відчуття і пояснити, чого їй бракує… Василь узяв її дівчинкою, але справжньою жінкою так і не зумів зробити.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=22108813&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.